

Jak se stát znovu Čechem aneb Císařský patent z roku 1832 je stále živý!

05. 06. 2013 17:54

Zjišťování a potvrzování československého a českého státního občanství na základě žádostí došlých z různých států světa na správní odbor Krajského úřadu Libereckého kraje je jednou z hlavních pracovních náplní pracovníků oddělení matrik a státního občanství libereckého krajského úřadu.

„Například nyní máme požádáno a provádíme rozsáhlé šetření a zjišťování státního občanství žijícího žadatele, který se narodil v roce 1913 v Brazílii. Jeho tatínek odcestoval jako dítě se svými rodiči z jejich tehdejšího bydliště z Liberce – Karlinek, jako součásti tehdejšího Rakousko-Uherska,“ uvádí pro zajímavost Jaroslava Ježková, vedoucí oddělení.

„S historickým vývojem Rakouska-Uherska a později vzniklého Československa a jejich sociální a ekonomickou situací šla ruku v ruce také velká migrace rakouských a později československých

státních občanů do celého světa. Například celá řada rodin z oblasti Jizerských hor odjela na konci 19. století do Brazílie s vidinou lepší budoucnosti. Ačkoli od emigrace těchto obyvatel uplynulo již 140 let, stále se považují za Čechy a jejich potomci také. Proto si právě oni podávají u krajského úřadu žádosti o vydání potvrzení, zda se jejich předci ke vzniku Československé republiky v roce 1918 stali také jejími občany, ačkoli v té době v naprosté většině případů již žili mimo její nově vzniklé území. Potomci těchto osob však žijí v naději, že by snad i oni mohli dnes mít státní občanství České republiky po těchto svých předcích,“ doplňuje metodička státního občanství a matrik Alena Pohllová.

V případě takovýchto žádostí musí pracovníci našeho oddělení matrik a státního občanství pracovat s právními předpisy platnými v okamžiku vzniku státního občanství. Neboť je základním pravidlem, že při posuzování, zda se fyzická osoba stala československým nebo českým občanem, se postupuje podle předpisů platných v době, kdy mělo dojít k nabytí nebo pozbytí jejího státního občanství. V případě zmiňované Brazílie tak dokonce pracujeme s tzv. Vystěhovaleckým patentem, tedy Císařským patentem č. 2557 ze dne 24. 3. 1832! K vyřešení otázky, zda se osoba ke vzniku Československé republiky stala jejím občanem, je nezbytné určit, jestli v okamžiku zániku Rakousko-Uherského mocnářství byla občanem rakouským. Vystěhováním se z území Rakouska-Uherska se totiž rakouské stání občanství podle Vystěhovaleckého patentu pozbývalo, a pokud při rozsáhlém státoobčanském šetření v archivech celé České republiky není prokázáno, že takové osoby o zachování rakouského státního občanství požádaly, zanikal tím tak nárok na vznik československého státního občanství a tím i naděje jejich dnes žijících potomků, že by snad i oni mohli být českými občany.

„Je zvláštním pocitem, když před námi na pracovním stole leží cestovní pas z roku 1877 pro osobu narozenou v roce 1843 a její manželku a děti určený pro cestu do Brazílie. Dále pak seznam pasažérů lodi plující do Brazílie s přesným datem odjezdu z Hamburku do Sao Paula, kterou cestoval právě člověk, po kterém pátráte a byl tehdy dvouletým batoletem. Přirozeně začnete přemýšlet, jak se asi tehdy cestovalo. I toto se dá dopátrat... A pro lepší představu: cesta lodí trvala 82 dní. Údaj pro dopátrání státního občanství nepodstatný, nicméně zajímavý,“ uvádí pracovnice odd. matrik a státního občanství Věra Čermáková.